

Lieta C-128/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 19. februāris

Iesniedzējtiesa:

Landesgericht Klagenfurt (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 19. februāris

Prasītāja:

GSMB Invest GmbH & Co. KG

Atbildētāja:

Auto Krainer Gesellschaft m.b.H.

[..]

LĒMUMS

LIETA

prasītāja

[..]

GSMB Invest GmbH & Co. KG

[..]

10245 Berlīne

[..]

VĀCIJA

atbildētāja

[..]

Auto Krainer Gesellschaft m.b.H.

[..]

9020 Klāgenfurte pie Verterzē

[*Klagenfurt am Wörthersee*]

[..]

par:

21 111,27 EUR [..]

A) Eiropas Savienības Tiesai tiek uzdoti šādi jautājumi prejudiciālā nolēmuma sniegšanai:

- 1) *Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka nav pieļaujams tāds transportlīdzekļa aprīkojums Regulas Nr. 715/2007 1. panta 1. punkta izpratnē, atbilstoši kuram izplūdes gāzu recirkulācijas vārsts, tātad daļa, kas varētu radīt emisiju, ir konstruēts tā, ka atgāzes recirkulācijas daudzums, tātad atgāzes daudzums, kurš tiek recirkulēts, tiek regulēts tā, ka izplūdes gāzu recirkulācijas vārsts zema piesārņojuma režīmu nodrošina tikai 15–33 grādu pēc Celsija temperatūras robežās un tikai augstumā, kas nepārsniedz 1000 metrus virs zemes, un ārpus šīm temperatūras robežām ik pa 10 grādiem pēc Celsija un augstumā, kurš pārsniedz 1000 metrus virs zemes, ik pa 250 metriem šis daudzums lineāri samazinās līdz nullei, tādējādi radot NOx-emisiju [orig. 2. lpp.] palielinājumu, kas pārsniedz Regulā Nr. 715/2007 noteiktās robežvērtības?*
- 2) *Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 5. panta 2. punkta formulējums “motora aizsardzība pret bojājumiem vai negadījumiem” ir jāinterpretē tādējādi, ka izplūdes gāzu stratēģija, kuras mērķis galvenokārt ir tādu daļu kā izplūdes gāzu recirkulācijas vārsts un dzesētājs, kā arī dīzeļdegvielas daļiņu filtrs saudzēšana, neatbilst izņēmuma noteikumiem?*
- 3) *Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka izplūdes gāzu stratēģija, atbilstoši kurai pilnvērtīga emisijas kontroles ierīču darbība tiek nodrošināta tikai 15–33 grādu pēc Celsija temperatūras robežās un tikai augstumā, kas nepārsniedz 1000 metrus virs zemes (t.s. “termālais logs”), un tāpēc Eiropā, it īpaši Austrijā, gada laikā pārsvarā nedarbojas pilnvērtīgi, neatbilst prasībai saskaņā ar 5. panta 1. punktu – spēja darboties normālos lietošanas apstākļos – un ir aizliegta pārveidošanas ierīce?*

B) [...] [omissis: tiesvedības apturēšana] [oriģ. 3. lpp.]

P A M A T O J U M S

I) Pamatlietas priekšmets

Ar 2017. gada 27. decembra prasību prasītāja lūdz atzīt par spēkā neesošu (izbeigt) starp to un atbildētāju 2011. gada 9. janvārī noslēgto pirkuma līgumu par VW, *Caddy Maxi Comfortline 4MOTION*, 2.0 l TDI, [...] iegādi pret izmantošanas maksas samaksu. Prasītāja esot parakstījusi pirkuma līgumu, ticot, ka tā iegādājas tostarp no vides, izplūdes gāzu un CO2 viedokļa, kā arī lietošanai draudzīgu jaunu automobili, kam ir spēkā esošs tipa apstiprinājums, kura izplūdes gāzu vērtības atbilst likumā izvirzītajām prasībām.

Transportlīdzekļa izgatavotāja, *Volkswagen AG*, atjaunojot programmatūru, esot piemērojusi jaunu temperatūras vai attiecīgi termālo logu. Transportlīdzekļi pēc programmatūras atjaunošanas, āra temperatūrai pazeminoties zem 15 grādiem un paaugstinoties virs 33 grādiem, kā arī augstumam pārsniedzot 1000 metrus virs jūras līmeņa, izslēdz izplūdes gāzu attīrīšanu. Šī termālā loga gadījumā esot runa par aizliegtu **pārveidošanas ierīci**. Izņēmums, lai atļautu šo termālo logu, regulas 5. panta izpratnē neesot konstatējams, it īpaši tādēļ, ka izplūdes gāzu attīrīšanas samazināšana temperatūrā, kas ir zemāka par 15 grādiem vai augstāka par 33 grādiem vai attiecīgi augstumā, kurš pārsniedz 1000 metrus virs jūras līmeņa, neradot tiešus motora bojājumus un šīs samazināšanas mērķis neesot motora aizsardzība.

Atbildētāja apstrīdēja izvirzītos prasījumus gan pēc būtības, gan apmēra ziņā, lūdza noraidīt prasību, piespriežot atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, un minēto pamato turpinājumā īsumā izklāstītajā veidā.

T.s. “termālo logu”, tātad “nobremzēšanu”, citiem vārdiem, atgāzes recirkulācijas daudzuma pakāpenisku samazināšanu atkarībā no āra temperatūras, izmantojot visi dīzeļa transportlīdzekļu ražotāji saskaņā ar “Euro 5” klasifikāciju. Tas *Kraftfahrt-Bundesamt* [Federālajam mehānisko transportlīdzekļu birojam] kā tipa apstiprinātājiestādei esot bijis vienmēr zināms, un tas minēto esot vērtējis kā pieļaujamu pasākumu Regulas Nr. 715/2007 izpratnē. Turklāt Federālais mehānisko transportlīdzekļu birojs, pārbaudot arī programmatūras atjauninājumus, it īpaši lielu uzmanību esot pievērsis emisijas kontroles ierīču ilgmūžības pārbaudei un pēc rūpīgas pārbaudes esot konstatējis, ka programmatūras atjauninājumiem nebūs nekādas negatīvas sekas attiecībā uz emisijas kontroles ierīču ilgmūžību. [oriģ. 4. lpp.]

II) Atbilstošās tiesību normas

Prasītāja savu prasījumu par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu balsta uz pretrunu vispārpieņemtajiem morāles principiem atbilstoši *ABGB* [*Allgemeines*

Bürgerliches Gesetzbuch] [Civilkodeksa] 879. panta 1. punktam. Katrs automobiļa pircējs funkcionējošā tiesību sistēmā, kāda ir Eiropas tiesību sistēma, drīkstot sagaidīt, ka, viņam iegādājoties transportlīdzekli, ražotājs to nebūs manipulējis. VW apmēram 8,5 milj. transportlīdzekļos visā pasaulē vienīgi peļņas palielināšanas nolūkos esot iebūvējis aizliegtas pārveidošanas ierīces, maldinot uzraudzības iestādes un patērētājus. Minētais neatbilstot visu godīgo cilvēku dabiskajai taisnīguma izjūtai un tāpēc esot jāuzskata par neatbilstošu vispārpieņemtajiem morāles principiem *ABGB* 879. panta 1. punkta izpratnē.

Austrijas *Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch* 879. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Līgums, ar ko netiek ievērots likumisks aizliegums vai kas ir pretējs labiem tikumiem, nav spēkā.”

Atbildētāja savu prasījumu balsta arī uz garantiju atbilstoši *ABGB* 932. panta 4. punktam.

Austrijas Civilkodeksa 932. panta 1. un 4. punkts ir formulēts šādi:

“Tiesību ieguvējs trūkumu dēļ var pieprasīt uzlabošanu (vēlāku uzlabošanu vai trūkstošā vēlāku nodošanu), lietas apmaiņu, samērīgu atlīdzības samazināšanu (cenas samazināšanu) vai līguma atcelšanu (atzišanu par spēkā neesošu). (1. punkts)

Ja nedz uzlabošana, nedz apmaiņa nav iespējama vai ir saistīta ar nesamērīgiem izdevumiem tiesību atsavinātājam, tiesību ieguvējam ir tiesības uz cenas samazinājumu vai, ja runa nav par nelielu trūkumu, tiesības uz līguma atzišanu par spēkā neesošu. Tas pats ir spēkā, ja tiesību atsavinātājs atsakās veikt uzlabošanu vai apmaiņu vai to neveic saprātīgā termiņā, ja šī trūkuma novēršana tiesību ieguvējam būtu saistīta ar būtiskām neērtībām vai nevar no viņa tikt sagaidīta pamatoti ar tiesību atsavinātāja personu saistītu iemeslu dēļ. (4. punkts)” **[oriģ. 5. lpp.]**

III) Nepieciešamība pēc Tiesas nolēmuma

[..] [*omissis*: tiek izklāstīts]

IV Par prejudiciālajiem jautājumiem

Savienības tiesību pamati

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes

informācijai (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 715/2007”) ir ietvertas tostarp turpinājumā norādītās normas.

12. apsvērumi:

“Būtu jāturpina centieni, lai īstenotu stingrākas emisijas robežvērtības, tostarp oglekļa dioksīda emisiju samazināšanu, un lai nodrošinātu, ka šīs robežvērtības atbilst transportlīdzekļu faktiskajai darbībai lietošanas laikā.”

3. panta 10. punkts:

““Pārveidošanas ierīce” ir jebkurš konstrukcijas elements, kas nosaka temperatūru, transportlīdzekļa ātrumu, dzinēja apgriezienus (RPM), pārnēsumu, kolektora vakuumu **[oriģ. 6. lpp.]** vai citus parametrus, lai aktivizētu, modulētu, aizkavētu vai pārtrauktu jebkuras emisiju kontroles sistēmas daļas darbību, kas samazina emisiju kontroles sistēmas efektivitāti apstākļos, kas ir paredzami normālā transportlīdzekļa darbībā un izmantošanā.”

5. pants:

“1. Ražotājs transportlīdzekļus aprīko tā, lai daļas, kas varētu radīt emisiju, būtu plānotas, konstruētas un samontētas tā, lai transportlīdzeklis normālos lietošanas apstākļos atbilstu šai regulai un tās īstenošanas pasākumiem.

2. Tādu pārveidošanas ierīču lietošanu, kuras samazina emisijas kontroles efektivitāti, aizliedz. Aizliegumu nepiemēro, ja:

- a) šādas ierīces nepieciešamību attaisno motora aizsardzība pret bojājumiem vai negadījumiem un droša transportlīdzekļa darbība;
- b) ierīce nedarbojas neatbilstīgi prasībām attiecībā uz dzinēja palaišanu; vai
- c) iztvaikošanas emisijas un izpūtēja vidējās emisijas pārbaudes procedūrā apstākļi ir pietiekami iekļauti.”

Regulas Nr. 692/2008 3. panta 9. punktā ir ietverts šāds regulējums:

“Ar dīzeļdegvielu darbināmiem transportlīdzekļiem nepiemēro 6. tipa testu, kad emisijas mēra zemā temperatūrā, kā izklāstīts VIII pielikumā.

Tomēr, iesniedzot pieteikumu par tipa apstiprinājumu, ražotājam jāsniedz apstiprinātājiestādei informācija, kas parāda, ka NOx pēcapstrādes iekārta sasniedz pietiekami augstu temperatūru efektīvai darbībai 400 sekunžu laikā pēc aukstās iedarbināšanas pie $-7\text{ }^{\circ}\text{C}$, kā aprakstīts 6. tipa testā.

Turklāt ražotājs sniedz apstiprinātājiestādei informāciju par izplūdes gāzu recirkulācijas sistēmas (EGR) darbības stratēģiju, ieskaitot par tās darbību zemās **[oriģ. 7. lpp.]** temperatūrās.

Šajā informācijā iekļauj arī aprakstu par ietekmi uz emisijām.

Apstiprinātājiestāde nepiešķir tipa apstiprinājumu, ja sniegtā informācija nav pietiekama, lai uzskatāmi parādītu, ka pēcapstrādes iekārta norādītajā laikposmā faktiski sasniedz pietiekami augstu temperatūru efektīvai darbībai.

Pēc Komisijas pieprasījuma apstiprinātājiestāde sniedz informāciju par NOx pēcapstrādes iekārtu un EGR sistēmas veiktspēju zemās temperatūrās.”

Par prejudiciālā jautājuma pamatojumu

[..]

Konkrēts iemesls, lai iesniegtu šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, tostarp ir *LG Stuttgart* [Štutgartes apgabaltiesas] 2019. gada 17. janvāra spriedums [..] un *LG Düsseldorf* [Diseldorfas apgabaltiesas] 2019. gada 31. jūlija spriedums [..].

LG Stuttgart sprieduma tēzu 1. un 2. punktā norāda:

“1. Ja izplūdes gāzu recirkulācija, kas tiek izmantota mehāniskos transportlīdzekļos slāpekļa oksīdu (NOx) emisiju samazināšanai, zemu āra temperatūru gadījumā tiek samazināta (t.s. “termālais logs”), ir konstatējama (aizliegta) pārveidošanas ierīce Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta un 3. panta 10. punkta izpratnē. Nav nozīmes tam, kādā apmērā izplūdes gāzu recirkulācija tiek samazināta, jo Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punktā un 3. panta 10. punktā netiek nošķirts atkarībā no izmaiņu apmēra emisiju kontroles sistēmā. **[oriģ. 8. lpp.]**

2. Šāda izplūdes gāzu ierīce nav izņēmuma kārtā saskaņā ar Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta a) apakšpunktu atļauta motora aizsardzības nolūkā, ja ir pieejami citi tehniski risinājumi, izmantojot attiecīgi labāko pieejamo tehniku – neatkarīgi no tā, vai tie no ekonomiskā viedokļa ir daudz dārgāki.

3. Turklāt ar pierādīšanas pienākumu saskaņā ar Īstenošanas regulas (Regula (EK) Nr. 692/2008) 3. panta 9. punktu regulas autors attiecībā uz transportlīdzekļiem ir skaidri noteicis, ka nevar tikt pamatots papildu termālais logs zemu temperatūru gadījumā.

4. Regulas Nr. 715/2007 5. panta 2. punkta otrā teikuma a) apakšpunkta izpratnē nav nepieciešama šāda pārveidošanas ierīce, kas, raugoties no motora viedokļa, darbojas gandrīz nepārtraukti (āra temperatūrai esot zem 7 grādiem pēc Celsija) un tāpēc ir pretrunā Regulas mērķiem.”

Landesgericht Klagenfurt [Klāgenfurtes apgabaltiesa] šīm tēzēm piekrīt. *Landesgericht Klagenfurt* ieskatā no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem

transportlīdzekļiem (“Euro 5” un “Euro 6”) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai 3. panta 10. punkta izriet, ka t.s. “termālais logs” ir aizliegta pārveidošanas ierīce minētās regulas izpratnē. Tas tā ir it īpaši tāpēc, ka lielākajā daļā Eiropas Savienības valstu, it īpaši Austrijā, Vācijā un Šveicē, apkārtējās vides temperatūra gada laikā pārsvarā ir zem 15 grādiem pēc Celsija un, ņemot vērā valstu ģeogrāfisko atrašanos, transportlīdzekļi bieži brauc pa teritorijām, kuras atrodas 1000 m virs zemes, un tāpēc šie apstākļi atbilst Regulas (EK) Nr. 715/2007 3. panta 10. punktā reglamentētajai “normālai transportlīdzekļa darbībai”. Līdz ar to motora aizsardzībai paredzētā privilēģiju piešķiršana saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2007 5. panta 2) punkta otrā teikuma a) apakšpunktu nav iespējams tādu pārveidošanas ierīču juridiskais pamats, kas tiek aktivizētas “normālas” mehānisko transportlīdzekļu izmantošanas laikā. Minētais it īpaši attiecas uz izmantošanu, kad apkārtējās vides temperatūra ir zemāka par 15 grādiem pēc Celsija. Īstenošanas regulas (EK) Nr. 692/2008 3. panta 9. punktā ir reglamentēts, cik ilgā laikā aukstās iedarbināšanas gadījumā motoram ir jānodrošina pilna funkcionalitāte. Saskaņā ar to **[orig. 9. lpp.]** NOx pēcapstrādes iekārtai ir jāsniedz pietiekami augsta temperatūra efektīvai darbībai 400 sekunžu laikā pēc aukstās iedarbināšanas pie -7°C . Apstiprinātājiestāde šajā sakarā nedrīkst piešķirt tipa apstiprinājumu, ja šie tipa apstiprinājumam izvirzītie priekšnoteikumi nav pietiekami pierādīti. Taču no šī pierādīšanas pienākuma var secināt, ka regulas autors ir paskaidrojis, ka līdzās šim izņēmumam nepastāv neviens iemesls, kas varētu pamatot vēl citu termālos logu. Esošais termālais logs, kas pilnvērtīgu emisijas kontroles ierīču darbību nodrošina tikai temperatūras amplitūdā no 15 līdz 33 grādiem pēc Celsija un zem 1000 m virs zemes (t.s. “termālais logs”) un tāpēc Eiropā, it īpaši Austrijā, gada laikā pārsvarā normālos lietošanas apstākļos nedarbojas pilnvērtīgi, neatbilst prasībai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 715/2017 5. panta 1. punktu un ir aizliegta pārveidošanas ierīce.

[..]

Klāgenfurte, 2020. gada 19. februāris

[..] *[omissis: piezīmes]*